

Keizer Ei

tekst en illustraties:
Karst-Janneke Rogaar

Kluitman 2020 € 14,99 - ISBN 978 90 206 7211 4

Groep
5-6 (NL)
Leerjaar
3-4 (B)
Trefwoorden
taal,
korte ei,
avontuur

Heid en Teit gaan op reis. Maar de zee teistert hun schip. Ze stranden op de keien van een geheim eiland. Het is het domein van de eigenaardige keizer Ei. Die wil geen reizigers op het terrein. Hoe komen Heid en Teit weer weg van het eiland, met niets anders dan een stuk zeil en wat zeiknatte pleisters?

De korte ei en de lange ij. Welke gebruik je nou ook alweer wanneer? Na het (voor)lezen van dit boek weet je voortaan feilloos wanneer je de korte ei moet gebruiken. In dit humoristische verhaal staan alleen maar woorden met de korte ei, er komt geen enkele lange ij in voor. Vanaf nu wordt het kiezen tussen de twee dus simpel een 'eitje'.

1 Informatie

Dit is het eerste prentenboek van Karst-Janneke Rogaar waarvoor ze zelf de illustraties maakte. Ze heeft het zichzelf niet makkelijk gemaakt door een boek te maken met ei-woorden. Een prestatie, want het is een humoristisch verhaal geworden. Bijzonder aan de illustraties is dat Rogaar maar twee kleuren gebruikt (zwart en rood) en daarmee heel veel expressie in de illustra-

ties weet te brengen. Deze zijn een mooie aanvulling op de tekst. In 2019 ontving Karst-Janneke Rogaar de Zilveren Penseel voor haar illustraties in *Vriendschap is alles* (Kluitman 2018, Stine Jensen). Ze illustreerde meerdere boeken van Simon van der Geest, zoals het bekroonde *Spinder* (Singel Uitgeverijen 2012). ➤

2 Vooraf

De leerlingen hebben pen en papier. Geef de opdracht:

- Schrijf vijf woorden met een korte ei en vijf woorden met een lange ij op.
- Of: bedenk woorden met een ei/ij. Schrijf op zoals jij denkt dat ze geschreven moeten worden.

Bespreek alle woorden gezamenlijk. Lastig of een 'eitje'?

Neem het boek erbij en vertel dat dit een verhaal is waarin de korte ei centraal staat. In (bijna) alle zinnen is een ei-woord verwerkt. Er komt geen lange ij in voor. Lees het verhaal voor en toon daarbij de illustraties. Lees het de eerste keer voor zonder vragen te stellen of te beantwoorden.

Peil de reacties van de leerlingen.

- Wat vind je van dit ei-verhaal? Keigoed of niet?

3 Betekenis ei-woorden

Lees het verhaal nog een keer voor en vraag leerlingen naar de betekenis van sommige ei-woorden. De meeste woorden worden duidelijk door de context en de illustraties. Er zijn vast heel veel woorden die de leerlingen (hoogst waarschijnlijk) nog niet kennen. Kies zelf een aantal woorden om met de leerlingen te bespreken. Maak met de woorden nieuwe zinnen.

Bijvoorbeeld (chronologisch):

- p. 17 deinen
- p. 18 teistert, waterpeil en kapseizen
- p. 20 sein
- p. 23 geheimzinnig, neiging en veinst
- p. 25 aanleiding
- p. 26 weifelend
- p. 27 domein en onfeilbare
- p. 29 afgepeigerd
- p. 31 feilloos en eindeloos
- p. 32 gebeitste omheining (zie illustratie)
- p. 33 leistenen geplaveid plein (zie illustratie)
- p. 34 gebeiteld, heiligdom en onfeilbare
- p. 36 uitweiden en voorbereid
- p. 38 eigenzinnige leider en domein
- p. 39 kletsmeier
- p. 40 onderscheid soeverein, puriteinse republikein (deze drie zijn wel erg

- p. 41 lastig ...), scheikundig meesterbrein
- p. 41 peinzen
- p. 42 heinde, einder, greintje, dreinerige, contreien, pleiten, gevlei, heibel
- p. 44 bezeilen
- p. 45 schreien, einzelgänger
- p. 46 porselein, geinige, reisgenoot
- p. 51 veiling, geiser, heilzame, rein, marjolein
- p. 52 eetgerei, postelein, reigerpastei, boekweit, treiterende, meiert, marsepein
- p. 54 gein, geile meid, aambeien, zeis, refrein
- p. 55 eigenaardige
- p. 58 karwei, aardbeiengelei
- p. 60 scheiden
- p. 61 keilen
- p. 64 vleien ►

4 Woorden die eindigen op Teit en Heid

Het verhaal heeft een romantisch einde. Teit blijft op het eiland bij keizer Ei. Als er kleintjes komen krijgen ze de achternaam van Teit. Bijvoorbeeld: Kwali, Spontani, Electrici, Activi, Intimi, Creativi.

- Zijn er nog meer namen te verzinnen die passen bij de achternaam van Teit?
- Enne, wat past bij de achternaam van Heid: Eigen, Blij, etc.

5 Ei-verhaal

Achterin het boek vind je een Lexicon, waarin alle ei-woorden die in het boek voorkomen vermeld staan. Hier vind je ook de handige regel: je gebruikt de korte ei in de laatste klankgroep van alle woorden die eindigen op -heid en -teit.

De leerlingen schrijven een kort verhaal met alleen ei-woorden. Ze maken er tekeningen bij. Materiaal: kleurpotlood en maximaal twee kleuren. De leerlingen lezen elkaar de verhalen voor en tonen de illustraties. Maak van al deze verhalen een mooi boekwerkje.

6 IJ-woorden

Het boek gaat weliswaar niet over ij-woorden maar deze komen in deze context wel in beeld. Stel samen met de leerlingen een ij-woordenlijst samen. Is de lijst lang genoeg

om van deze woorden een ij-verhaal te maken? Maak ook van deze verhalen een boekwerkje. Zie lessuggestie 5.

7 Meer informatie

Op deze website van Junior Einstein kunnen leerlingen oefenen met ei- en ij-woorden:

www.taal-oefenen.nl

Colofon

© Stichting Lezen (2020)

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage vanuit het leesbevorderingsprogramma de Bibliotheek op school po (Stichting Lezen/Koninklijke Bibliotheek).

Auteur

Gretha Straatsma

Vormgeving

Judith Schoffelen &
Erik olde Hanhof

www.lezen.nl

